

Inleiding

Energy Storage NL (ESNL) voerde recentelijk een enquête uit onder haar leden over de ervaringen bij het aanvragen van vergunningen voor energieopslag. De bijna dertig reacties van diverse bedrijven binnen de energieopslagsector bieden waardevolle inzichten. Voorliggend position paper presenteert de belangrijkste bevindingen met een focus op het aanvraagproces, contact met bevoegde instanties en aanbevelingen voor een uniform beleidskader.

Uniform beoordelingskader vergunningen nodig

Veel respondenten uit de enquête hebben ervaring met vergunningaanvragen voor energieopslagprojecten, waarvan de meeste voor een omgevingsvergunning en/of bestemmingsplanwijziging. Deze bedrijven zijn voornamelijk actief met (grootschalige) batterijen, mobiele batterijen en waterstof.

Ongeveer de helft van de bedrijven heeft succesvol vergunningen kunnen verkrijgen, terwijl anderen nog wachten op goedkeuring. De doorlooptijden variëren sterk per project en gemeente, waarbij diverse aanvragen 6 tot 12 maanden of zelfs langer in beslag namen. In een aantal gevallen zijn vergunningen specifiek goedgekeurd vanwege de behoefte aan flexibel vermogen in een gemeente, met een duur van 13 tot 26 weken.

Bij ongeveer de helft van de bedrijven werd geen vergunning verleend. De belangrijkste redenen voor afwijzing zijn:

- **Brandveiligheid en PGS-37¹:** Projecten worden afgewezen vanwege onrealistische brandweervereisten, waarbij de toepassing van de PGS-37 norm als willekeurig wordt ervaren. Het ontbreken van een consistente en duidelijke toepassing van deze richtlijnen leidt tot onzekerheid bij bedrijven bij het voldoen aan de normen.
- **Dreigende congestie en ruimtelijke inpassing:** Afwijzingen vinden plaats vanwege zorgen over mogelijke congestie en de inpassing van energieopslagsystemen in de omgeving. Het ontbreekt aan gestandaardiseerde criteria voor ruimtelijke inpassing, waardoor bedrijven moeite hebben met het anticiperen op en tegemoetkomen aan deze eisen.
- **Ontbrekende passende activiteiten, omgevingswet en agrarisch bestemmingsplan:** Afwijzingen worden toegeschreven aan het ontbreken van passende activiteiten volgens de omgevingswet, waardoor het project een RIE² beoordeling krijgt. Agrarische bestemmingen bieden momenteel geen ruimte voor standalone batterijsystemen en het blijkt moeilijk om het bestemmingsplan te wijzigen. Gezien de grote flexibiliteitsbehoefte van de netbeheerders is een beleidskader wenselijk waarmee dit kan worden versoepeld.
- **Wachten op provinciaal en landelijk beleid:** Bedrijven ervaren vertragingen door het ontbreken van kaders voor grootschalige energieopslag op provinciaal en landelijk niveau. Het wachten op dit beleid belemmert de vooruitgang. Het ontwikkelen van consistent beleid en het vergroten van bewustzijn is cruciaal om deze obstakels te overwinnen.

¹ <https://publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl/publicaties/pgs37-1/>

² Risico-inventarisatie en -evaluatie

Gestroomlijnde contacten met bevoegde instanties cruciaal

Een goede samenwerking met omgevingsdiensten en gemeenten is essentieel, maar de lange doorlooptijd van vragen vormt een probleem. Dit wordt toegeschreven aan een zoekende en onzekere houding over grootschalige batterijprojecten in sommige gemeenten. De ervaringen hangen sterk af van de specifieke locatie en betrokken ambtenaren. Een gebrek aan kennis over energieopslag kan leiden tot terughoudendheid en vertragingen. Een aantal gemeenten wordt echter geprezen als zeer vooruitstrevend in duurzame ontwikkeling, waaronder Boekel, Drimmelen en Terneuzen.

Veiligheidsinstanties spelen een cruciale rol, met frequente contacten met de brandweer en intensieve betrokkenheid van veiligheidsregio's. Proactieve voorlichting na projectrealisatie kan helpen, bijvoorbeeld door een oefening te doen met de brandweer. Verder kunnen gezamenlijke aanbevelingen door verschillende omgevingsdiensten helpen, waarbij de provincies een coördinerende rol kunnen spelen. Contacten met provincies, het Rijk, en RES verschillen per project, met algemeen goede interacties, maar enkele moeizame ervaringen. Ook wordt een moeizame poging tot contact met Infomil³ benoemd.

Aanbevelingen voor een beleidskader

Energieopslag is onmisbaar om de gewenste flexibiliteit in een duurzaam energiesysteem te behalen. Daarom is het nodig om vergunningprocedures te versoepelen en versnellen. Vanuit de ervaringen en verhalen van haar leden komt Energy Storage NL tot de volgende aanbevelingen voor een landelijk beleidskader rond vergunningen voor energieopslag:

1. **Strategische locatiekeuze:** Verduidelijk strategische locatiekeuzes en ondersteun het omzetten van landbouwgrond naar industriegebied, met name voor projecten met een vermogen van meer dan 100 MW.
2. **Kennisvergroting en samenwerken gemeentes:** Onderken de informatiebehoefte van gemeentes en neem regie in het vergroten van het bewustzijn over de waarde van flex. Geef daarbij duidelijke opdrachten om actief mee te werken, volgend op de scenario's uit de Integrale Infrastructuurverkenning 2030-2050 van Netbeheer Nederland.⁴
3. **Expertisegroep voor uniforme aanpak:** ESNL stelt voor om een expertisegroep op te richten, waarmee uniform en gestructureerd naar de verschillende vraagstukken en risico-inschattingen kan worden gekeken. Deze zou moeten bestaan uit alle betrokken stakeholders, met een nadruk op de lokale bevoegde instanties en de marktpartijen. Zo wordt onderlinge kennisuitwisseling maximaal gefaciliteerd.
4. **Naleving PGS-37:** Zorg voor naleving van PGS37-richtlijnen en specificeer duidelijke verplichtingen voor BRZO/Seveso-installaties⁵.
5. **Gebruik van eerdere projecten als referenties:** Gebruik eerdere projecten als referenties om de kennis en het vertrouwen van betrokken instanties te vergroten en projecten

³ <https://www.infomil.nl/>

⁴ <https://www.netbeheernederland.nl/dossiers/toekomstscenarios-64>

⁵ Besluit risico's zware ongevallen / [Seveso richtlijn gevaarlijke stoffen](#)

succesvol te realiseren. Het Rijk en provincies kunnen hierin samenwerken met ESNL om de juiste contacten te leggen en de coördinatie richting gemeenten te verzorgen.

6. **Ruimtelijke aspecten en netaansluiting:** Besteed aandacht aan ruimtelijke aspecten zoals onderlinge afstand, WBDBO⁶, en de behoeften van Tennet/DSO op onderstations. Ondersteun projecten met adequate netwerktracering om connectiviteit te waarborgen.
7. **Tussentijdse aanpassingen systeem:** Houd rekening met de mogelijkheid dat aanpassingen moeten worden gemaakt gedurende de ontwikkelingsfase, in lijn met voortschrijdende technologie.
8. **Geluidsnormen en overige juridische aspecten:** Ontwikkel duidelijke richtlijnen voor geluid en verhelder juridische aspecten zoals bestemmingsplannen.

⁶ Weerstand Brand Doorlating Brand Overslag